»Ibsens rimteknikk« (1955) i »Småskrifter fra det litteraturhistoriske seminar utg. av Francis Bull« XXVII p. 50 f. Et af Johannes V. Jensens ypperste digte »Cecil« fra 1903 er i tolinjestrofe, frit alternerende. Digtet har dobbelt omkvæd og er optrykt i »Digte« 1906, 2. udg. 1917 og 3. udg. 1921. Fra 1918 er det trearsiske »Det kolde Foraar« med omkvæd; det er optrykt i »Digte« 3. udg. 1921. Om tolinjestrofen hos Johannes V. Jensen se nærmere »Studier i Johannes V. Jensens Lyrik« (1936) p. 38 f. og 49. Emil Frederiksen har sin egen opfattelse. Han skriver i sin artikel til Johannes V. Jensens 70-årsdag: »Han har dannet sig en egen, simpel Versform, nødtørftigt tilhugget i fire eller fem langsomme, faldende Rytmer: Den lille gamle Kirkegaard, hvor Muren med sin Vedbend staar –«« (se »Fra Saxo Grammaticus til Hjalmar Gullberg« (1944) p. 132). Rytmer står for takter! Og næsten enslydende i artiklen »Den lyriske Johs. V. Jensen (»Paaskebadet« 1937)«: »Han har dannet sig en simpel Versform, nødtørftigt skanderet i 4 eller 5 langsomme, faldende Rytmer, med Rimene knugede sammen og med et Ordvalg af lutter tunge Gloser. Første Gang lød disse saaledes tilhamrede Vers i Mindedigtet fra 1923 om Oehlenschlæger, »Graven i Sne«, underligt, uforglemmeligt« (samme bog p. 140). Om rim, der er knuget sammen, kan man ikke så godt tale, når det gælder tolinjestrofen, hvor rimene – for visse årsagers skyld – må komme umiddelbart efter hinanden. Emil Frederiksens fremstilling har jeg kritiseret i min afhandling om Johannes V. Jensens digte i »Edda« 1949 p. 142 f. Om den tolinjede strofe kan henvises til Mathias Feuk »Tvåradingen i nyare svensk vers« (i »Från filologiska föreningen i Lund« IV (1915) p. 34 ff.). [11] Se kommentaren 1944 p. 84, 1948 p. 85, 1954 p. 70.

BEMÆRKNINGER TIL AAKJÆRS »EFTERLADTE ERINDRINGER« OG TILFØJELSER TIL »MIT REGNEBRÆT«

Jeppe Aakjær var ved sin pludselige Død 22. April 1930 i fuld Gang med at udgive sine Erindringer, hvoraf tre Bøger allerede var offentliggjorte: Fra min Bitte-Tid (1928), Drengeaar og Knøsekaar (1929), Før det dages (1929). Det var Meningen, at der skulde komme to Bøger endnu, men det viste sig, at der ikke var Materiale nok til to Bind[1], men kun til ét. Det blev overdraget Aakjærs Ven, (da fhv.) Landsarkivar *Georg Saxild* ($^5/_7$ 1864–$^{30}/_4$ 1947) at udgive de efterladte Erindringsmanuskripter. Resultatet af dette Arbejde blev den fængslende og nyttige Bog: *Efterladte Erindringer* (1934, 219 S., ill., i det flg. forkortet EE), hvori Saxild S. 209 ff. har givet Oplysninger om sin Indsats som Udgiver.

Der kan imidlertid hist og her fremsættes supplerende Bemærkninger og Rettelser til Saxilds Noteapparat, ligesom det vilde have været rimeligt, om Udgiveren havde rettet nogle få Fejlhuskninger, der forefandtes i Aakjærs Manuskript. Man må her ikke glemme, at Aakjær dikterede sine Memoirer på Sygesengen, og selv om han havde en særdeles stærk Hukommelse, er det let forståeligt, at der enkelte Gange kunde indløbe Huskefejl. Disse vilde han naturligvis, omhyggelig som han var, selv have rettet inden Udgivelsen.

Således fortæller Jeppe Aakjær i EE 52–53 om sit Samvær med *Viggo Stuckenberg* på Bovbjerg Badehotel i Juli 1905. Efter en Omtale af dette Digtermøde[2] føjer Aakjær til: »Vi saa aldrig hinanden mere. To Maaneder efter var han død.« Da Stuckenberg døde $^{6}/_{12}$ 1905 var der altså ca. 5 Måneder til hans Død, og ikke 2. Saxild har i sine Noter EE 213 ansat Stuckenbergs Død til $^{8}/_{12}$ 1906. I EE 73 omtaler Aakjær sin «ca. 3000 Sider store Bog«: Blichers Livs-Tragedie. Dette Sideantal er en Fejlhuskning, Sidetallet er 1143.

Aakjær giver i EE 107–115 en Skildring af et Besøg hos Folkemindesamleren *Evald Tang Kristensen* i Mølholm ved Vejle i Januar 1902. I denne underholdende Beretning omtales gentagne Gange E. Tang Kristensens Hustru. Men i 1902 var E. T. Kr. Enkemand. Det havde han været siden $^{8}/_{2}$ 1900. $^{20}/_{10}$ 1905 blev han gift med Kirsten Marie Jensen (1863–1934). Det er hende, Aakjær inddrager i sin Fremstilling. De ikke få Gange, han senere besøgte den aldrende Folkemindesamler i Vejle, er blevet kombineret med Besøget i 1902, da Tang Kristensen havde Husbestyrerinde eller en Datter til at holde Hus. Der er i Saxilds Noter ikke blevet gjort opmærksom på dette Forhold, ligesom han i Noterne EE 216 anfører en urigtig Dato for E. Tang Kristensens Død. Han gik bort $^{8}/_{4}$ 1929.

Ved Side 144 i EE er Billedunderskriften forkert. Det var til Aakjærs 50-Års Dag $^{10}/_{9}$ 1916, han som Gave fik Lyngbakkerne Sydøst for Jenle, og ikke på 60-Års Dagen. (Fejlen gentages i Felix Nørgaard: Jeppe Aakjær (1941), 12). Ved Side 192 er ligeledes en ukorrekt Underskrift til et Billede: Det var ikke Blicher, Aakjær talte om ved Markfesten i Aakær $^{12}/_{7}$ 1908. Foredragsemnet var en Redegørelse for de gamle Aakærbønders fattige og slidsomme Liv. Foredraget findes trykt i Aakjærs Samlede Værker IV (1919), 550–55.

Det var i 1919, Aakjær blev Eneejer af Jenle, ikke i 1918, som det står anført i EE 184[3].

I Noten til S. 132 (EE 216) burde vel have været nævnt, at Livet paa Hegnsgaard opførtes på Folketeatret både i 1923 og 1924.

Skuespillet Rejsegildet udkom i 1925, ikke i 1917, som det anføres i EE, S. 216.

Jenletalen $^{14}/_{7}$ 1912 findes offentliggjort i Politiken $^{20}/_{7}$ 1912. Den er ikke nævnt i Mit Regnebræt (1919), hvorfor Saxild ikke har ment, at Talen havde været fremme på Tryk. (EE 218, Note til S. 176)[4].

Til *Felix Nørgaards* Bog: Jeppe Aakjær (1941), 13 kan oplyses, at det var nogle Dage (ikke to Dage) efter Bålfærden på Bispebjerg Krematorium $^{26}/_{4}$ 1930, at Aakjærs Urne blev ført til Jenle. Her blev den nedsat i Graven i Jenles Lyngbakker $^{17}/_{6}$ 1930. Hvad Frederik Hegel fortæller i sine Erindringer I (1946), 133, om Aakjærs Urne er ganske urigtigt. Se også Fr. Hegel: Jeppe Aakjær (Berlingske Tidendes Søndags Magasin $^{24}/_{1}$ 1943). I Chr. Rimestads Aakjær-Biografi (Dansk biografisk Leksikon I, 1933, 20–29) er indløbet flere Småfejl. Side 22 rettes Tastumgården til Tastumgård og Jeppe Andersen til Esper Andersen. Side 25 skal i L. 13–14 f. o. rettes

til, at »Af min Hjemstavns Saga« udkom 1919 og de seks Bind »Studier fra Hjemstavnen» udkom 1929–32. Side 28 L. 15–11 f. n. burde nok have været nævnt hvert Sted, hvor der blev holdt Taler på Jeppe Aakjærs sidste Rejse ned gennem Jylland, ligesom alle Talernes Navne (ved Mindehøjtideligheden i Idrætshuset 26/4 1930) retteligt burde have været anført her. Endvidere, at Urnen med Aakjærs Aske blev nedsat i en Lyngbakke, ikke i en Høj. Om Jordefærden findes der detaillerede Oplysninger i Bogen: Sidste Rejse (1930), ved Johannes Buchholtz og K. K. Nicolaisen.

I Tilslutning til ovenstående bør følgende Rettelser hidsættes:

Fra min Bitte-Tid, 228: Peder Henriksen døde 26/6 1921. – Drengeaar og Knøsekaar, Billedunderskriften nederst til venstre ved S. 144 skal være: A. Kr. Povlsen-Dal (1826–1899). – Drengeaar og Knøsekaar, 197: Jakob Knudsens Roman »Sind« udkom 1903, ikke 1904. – Før det dages, 110: Ole Andersen var Lærer i Lemming ved Silkeborg, ikke i Sejling.

Et værdifuldt Supplement til Jeppe Aakjærs fire Erindringsbøger er de *Breve* fra hans Hånd, der er blevet udgivet: *Breve fra Jeppe Aakjær* 1883–1899. Udgivet af *Solvejg Aakjær Bjerre* 1944. 224 Sider. – *Mindebogen* 1931. Nogle Breve fra Jeppe Aakjær fra Aarene 1899–1903. Udgivet af Georg Saxild 1931. 28 Sider. – *Breve mellem Georg Brandes og Jeppe Aakjær* 1897–1926. Udgivet af Solvejg Aakjær Bjerre (i Tidsskriftet: Janus, redigeret af Alf Larsen, Tjøme, Norge. IX. Årgang 1941, S. 143–160, 220).

Som et Tillæg til Mit Regnebræt III (1935)[5] kan efterfølgende Oplysninger om nyfremkomne Vers af Aakjær tjene: *Jeppe Aakjær som Lystfisker.* Vers fra o. 1890. Aarhus Amtstidende 7/11 1947. – *Dedikationer til Svend Aakjær.* Meddelt i Værket: Min Far (1948), 10, 11, 14, 15. – *Konfirmationssang til Dagmar Lund* 29/3 1903. Gengivet i Facsimile i Aarhuus Stiftstidendes »Søndag« 16/4 1939. – *Digt til Læge Sigurd Rambusch's Kusk.* Skive Folkeblad 13/5 1939. – *Tak for Petroleumsmærker.* Dateret 11/12 1918. Kolding Folkeblad 25/4 1940. – Endvidere to Prosastykker: *En lille Anmeldelse.* Skivebogen 1915, 156. – *Brev fra Jeppe Aakjær om Frugtavl.* Skive Folkeblad 21/4 1945.

I Betragtning af Jeppe Aakjærs Betydning for det danske Folk tør selv en Række Småoplysninger som de ovennævnte formenes at være af Interesse for den fremtidige Forskning, idet de ikke vil kunne undgå at komme til at gøre Gavn i den fuldstændige og kommenterede Udgave af Aakjærs Forfatterskab, som naturligvis før eller senere vil se Lyset.

August F. Schmidt.

[1] Det bør nævnes, at Aakjær førte Dagbog på sin Udenlandsrejse på det Ancherske Legat 1906. Denne fornøjelige Dagbog skulde uden Tvivl have været benyttet i Erindringerne. Den ligger trykfærdig, og da den på fortrinlig Måde supplerer Erindringsbøgerne, bliver den forhåbentlig udgivet engang i Fremtiden. [2] I Jørgen Andersens Værk om Viggo Stuckenberg II (1944), 91, 163 er Digternes Møde på Bovbjerg kortelig omtalt, men der findes ingen Henvisning til Aakjærs Efterladte Erindringer. Jfr. Ringkøbing Amts Dagblad 13/9 1946. [3] Jfr.